

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ, БУДІВНИЦТВА ТА
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

КОНКУРС КРАЦІ ПРАКТИКИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У 2015 РОЦІ

ПРО КОНКУРС

Мета

Конкурс має на меті відібрати, відзначити та поширити кращі проекти і програми соціально-економічного розвитку територій, реалізовані на практиці органами місцевого самоврядування.

Учасники та переможці Конкурсу здобудуть суспільне визнання впроваджених інновацій та обміняються досвідом реалізації кращих практик.

Органи місцевого самоврядування, що візьмуть участь у Конкурсі, матимуть змогу (через порівняння з іншими ОМС) оцінити ефективність власної діяльності, а принагідно — вивчити досвід колег, поширити та вдосконалити власні напрацювання.

Це, своєю чергою, сприятиме підвищенню стандартів діяльності органів місцевого самоврядування та поліпшенню якості їхніх послуг для мешканців громад.

Конкурс проводиться за методологією Ради Європи, що успішно запроваджена в Україні в ході проведення трьох попередніх Конкурсів (2012, 2013 та 2014 років).

Організатор

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (Мінрегіон).

Завдання

- сприяння органам місцевого самоврядування у здобутті нових знань та обміні досвідом;
- публічне визнання досягнень органів місцевого самоврядування як інструменту заохочення до діяльності в напрямі підвищення стандартів якості життя громади;
- поширення кращих практик і корисних ініціатив органів місцевого самоврядування, спрямованих на розвиток територіальних громад.

Партнери

Мінрегіон організовує і проводить Конкурс у партнерстві з Радою Європи, Українською асоціацією районних та обласних рад, Асоціацією міст України, Всеукраїнською асоціацією сільських та селищних рад та низкою інших партнерів.

Учасники

До участі у Конкурсі запрошуються органи місцевого самоврядування всіх рівнів: обласні, районні, міські, селищні та сільські ради.

ВСТУПНЕ СЛОВО

З ухвалення Урядом у квітні 2014 року Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні фактично розпочався процес реального реформування та децентралізації влади. А в часи змін, як ніколи, важливе накопичення успішного досвіду, практик результативного впровадження суспільних реформ у регіонах та в громадах.

До того ж драматичні виклики, що постали нині перед нашою країною, різко загострили всі соціально-економічні проблеми та суттєво поглибили дефіцит бюджетних ресурсів. За таких обставин пошук і популяризація кращих практик набуває особливого значення, бо допомагає мобілізувати інші види ресурсів, залучити нетрадиційні, інноваційні інструменти розвитку територій та громад.

Конкурс «Кращі практики місцевого самоврядування» (далі — Конкурс), що вже четвертий рік поспіль проводиться в Україні (і вже вдруге — під егідою Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України), має на меті виявляти та робити суспільним надбанням приклади ефективного, ініціативного та інноваційного місцевого урядування, а отже, сприяти підвищенню ефективності всієї системи місцевого самоврядування в інтересах громадян.

Практика Конкурсу свідчить про його актуальність, ефективність і корисність для місцевих влад і громад. Адже беручи участь у Конкурсі, органи місцевого самоврядування дістають можливість не лише популяризувати власні досягнення, а й підвищити власну спроможність — через участь у семінарах з обміну досвідом та у навчальних поїздках до країн — членів Ради Європи. А громадяни, маючи інформацію про успішний досвід інших громад, можуть вимагати від місцевої влади більшої результативності та діставати послуги ліпшої якості.

Стабільно високий інтерес органів місцевого самоврядування до Конкурсу та добра якість практик, що подаються на Конкурс, свідчать про те, що Конкурс кращих практик вже став невід'ятною і важливою частиною системи інструментів, спрямованих на підвищення потенціалу в сфері місцевого самоврядування.

Саме тому Мінрегіон має намір продовжувати практику організації Конкурсу для того, щоб надалі виявляти, поширювати й стимулювати кращі місцеві ініціативи, сприяти таким чином формуванню ресурсно та організаційно спроможної і сталої системи місцевого самоврядування в Україні.

**Віце-прем'єр-міністр України —
Міністр регіонального розвитку, будівництва
та житлово-комунального господарства України
Геннадій ЗУБКО**

ТЕМАТИКА КОНКУРСУ

ТЕМА 1. Співробітництво громад: практичні результати і вигоди

Ухвалений Верховною Радою України Закон «Про співробітництво територіальних громад» заклав додаткові можливості для практичного удосконалення системи місцевого самоврядування та регіонального управління. Механізми міжмуніципального співробітництва відкривають нові перспективи для поліпшення послуг, що надаються громадянам, та економії ресурсів громад завдяки використанню масштабного, агломераційного та синергетичного ефектів. Однак громади не поспішають використовувати ці можливості. Понад рік чинний згаданий Закон, але станом на кінець травня 2015 року до реєстру договорів були внесені лише 18 договорів, що юридично підтверджують факт співробітництва територіальних громад і реалізації спільних, взаємовигідних проектів.

Тож тематику співробітництва громад внесено до переліку тематик цього річного Конкурсу, щоб, з одного боку, зібрати та оприлюднити вже набутий досвід, а з другого — стимулювати громади співпрацювати активніше, відкрито аналізувати проблеми та прорахунки громад — піонерів міжмуніципального співробітництва, створювати і реалізовувати нові спільні проекти.

Приклади кращих практик:

- спільні проекти кількох громад, що реалізовані із застосуванням норм Закону України «Про співробітництво територіальних громад». Сьогодні такі проекти реалізуються в сферах:
 - збору й утилізації твердих побутових відходів;
 - ремонту та експлуатації споруд;
 - утримання спільного комунального підприємства чи установи;
 - промоції території або локального народного промислу;
 - розроблення єдиної стратегії розвитку території;
 - поліпшення транспортного обслуговування;
 - доступу до адміністративних послуг;
 - спільних рекреаційно-відпочинкових зон тощо.
- інші проекти, що спільно виконують на договірній основі кілька громад через свої комунальні підприємства та/або установи, органи місцевого самоврядування (зокрема органи самоорганізації населення) та дозволяють досягнути економії бюджетних чи громадських ресурсів, удосконалити послуги, що надаються мешканцям, позитивно впливають на місцевий економічний розвиток, поліпшують стан інфраструктури або соціальні чи екологічні параметри.

ТЕМА 2. Енергозбереження та енергоефективність

За останні два роки категорії енергозбереження та енергоефективності у порядку денному для України перемістилися із розділів «добробут родини та громади», «економіка та бюджет», «сталий розвиток» у значно вагомійші розділи: «національна безпека та незалежність», «глобальна геополітика». Саме тому кожен громадянин, кожна родина, кожне підприємство і установа, кожна громада сьогодні можуть і повинні зробити свій належний внесок у наповнення поняття незалежність реальним змістом. І саме тому ця тематика другий рік поспіль залишається в переліку тематик Конкурсу — як одна з ключових проблем, без практичного розв'язання якої неможливо досягнути реальної незалежності та безпеки держави.

Приклади кращих практик:

- реалізація проектів, які дозволяють зменшити споживання комунальним сектором та/або домогосподарствами енергії, проведення енергетичного моніторингу та комплексу заходів енергетичної санації, зокрема комплексної термомодернізації будівель тощо;
- комплексна реконструкція енергопостачання шляхом системного використання «нетрадиційних» джерел (теплова помпа, сонячні панелі, вітрогенератор, біогазова установка тощо);
- створення і реальне застосування нових фінансових механізмів, які дозволяють залучати зекономлені від впровадження нових енергоефективних технологій ресурси в наступні проекти;
- формування в громаді сучасного ставлення до питань просвіти в сфері енергозбереження, енергоефективності та енергетичного менеджменту;
- впровадження інтенсивних технологій вирощування високоенергетичних рослин та їх перероблення на біопаливо;
- використання систем відбору та акумулювання сонячної енергії для освітлення вулиць і громадських просторів.

ТЕМА 3. Стимулювання економічної активності, створення робочих місць

Україна взяла курс на децентралізацію, на створення ефективних територіальних громад. Зміни до Податкового і Бюджетного кодексів, що відбулись за останній рік, суттєво змінили фінансові потоки на користь місцевих бюджетів. Відтак органи місцевого самоврядування дістали нові можливості для самозабезпечення та саморозвитку. А отже, громади мають взяти на себе більшу відповідальність щодо впливу на економічні процеси та стимулювання економічного зростання.

Усім зрозуміло, що бізнес-клімат відіграє визначальну роль у розвитку кожної громади і країни в цілому. Однак, перебуваючи в єдиному законодавчому полі, одні громади ледве зводять кінці з кінцями, а інші доволі динамічно розвиваються. Як свідчить практика, місцева економічна активність значною мірою залежить від фаховості управлінських дій місцевої влади, її зусиль щодо залучення інвесторів, партнерського ставлення до підприємств та підприємців, мінімізації корупції тощо. Успішні приклади подібних дій слід виявляти та популяризовувати, спонукаючи таким чином інші громади до практичної діяльності з розвитку місцевої економіки.

Приклади кращих практик:

- реалізація програм підтримки малого підприємництва, наприклад підтримка бізнес-інкубатора чи окремих програм підвищення кваліфікації для підприємців;
- створення індустріального парку чи технопарку (зокрема, розроблення проектної документації);
- практика економічної адаптації та перекваліфікації для осіб, які стали переселенцями внаслідок російської агресії та окупації Автономної Республіки Крим і деяких районів Донецької та Луганської областей;
- розроблення і впровадження місцевих антикорупційних заходів і процедур, відкриття сучасних центрів надання адміністративних послуг.

КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ КРАЩИХ ПРАКТИК

Ініціативність

ступінь залучення та використання ініціативи громади: реалізація рішень громадських слухань, ініціатив громадських організацій, суб'єктів господарювання

Ефективність

ступінь досягнення поставлених цілей, продуктивність методів і засобів розв'язання проблеми, досягнення кращих результатів із меншими витратами, окупність витрат

Інноваційність

новизна методів і засобів вирішення існуючої проблеми, обґрунтування такого вибору

Впливовість/наслідки

вплив розв'язання проблеми на учасників практики, місцеві організації, громаду, район, регіон

Сталість результатів

економічна обґрунтованість у довготерміновій перспективі, можливість удосконалення і доцільність використання застосованих методів та засобів в іншому контексті або місці

ПРОЦЕДУРА ВІДБОРУ КРАЩИХ ПРАКТИК

Для проведення Конкурсу Мінрегіон утворює Конкурсну комісію, до складу якої входять представники організатора та партнерів Конкурсу:

- Мінрегіону;
- Мінекономрозвитку;
- Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування;
- Київської обласної державної адміністрації;
- Української асоціації районних та обласних рад;
- Асоціації міст України;
- Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад;
- ВГО «Асоціація малих міст України»;
- Національної академії державного управління при Президентові України;
- Ради Європи, інших міжнародних організацій, проектів і програм, що реалізуються у сфері розвитку місцевого самоврядування.

Оцінювання поданих на Конкурс кращих практик відбувається двома етапами: на першому етапі визначають фіналістів Конкурсу, а на другому — його переможців.

Кожен член Конкурсної комісії незалежно оцінює заявки відповідно до визначених критеріїв. Надалі оцінки членів комісії підсумовують, комісія ухвалює підсумок оцінювання та готує пропозиції Мінрегіону щодо фіналістів/переможців. На завершальному етапі відбувається вибіркова верифікація окремих практик, які претендують на перемогу в Конкурсі.

Рішення про визначення переможців на підставі пропозицій Конкурсної комісії ухвалює організатор Конкурсу — Мінрегіон.

Переможців Конкурсу визначають окремо за кожною з трьох тем у трьох номінаціях:

обласні та районні ради

міські ради

селищні та сільські ради

ЧОМУ ВАРТО БРАТИ УЧАСТЬ У КОНКУРСІ?

Органи місцевого самоврядування, які стануть переможцями Конкурсу, будуть нагороджені відзнаками і дипломами, а також дістануть змогу презентувати свої практики в рамках урочистого публічного заходу, що відбудеться у грудні 2015 року за участю представників Уряду України, Ради Європи, асоціацій органів місцевого самоврядування та інших партнерів Конкурсу, а також засобів масової інформації.

Переможці Конкурсу візьмуть участь у поїздці в одну з країн — членів Ради Європи.

Фіналісти Конкурсу візьмуть участь у семінарах з обміну досвідом, що відбудуться на базі органів місцевого самоврядування, практики яких стали переможцями.

За підсумками Конкурсу буде видана збірка кращих практик місцевого самоврядування, до якої внесуть описи всіх практик — фіналістів Конкурсу.

Матеріали кращих практик будуть опубліковані на офіційному сайті Мінрегіону та на сайтах партнерів Конкурсу.

ПОДАННЯ ЗАЯВОК ДЛЯ УЧАСТІ У КОНКУРСІ

Під практикою / корисною ініціативою у рамках Конкурсу розуміється фактична діяльність органу місцевого самоврядування (реалізація проекту, програми, комплексу заходів тощо) у період з 2013 до 2015 року, під час якої досягнуто позитивних практичних результатів.

Кожен орган місцевого самоврядування може подати на Конкурс одну або кілька (окремих!) заявок, але не більш ніж одну практику за кожною із трьох тем Конкурсу.

Для участі у Конкурсі потрібно заповнити заявку, яка додається до цього буклету, та надіслати її **до 30 вересня 2015 року** електронною поштою на адресу: **best.practice.ukraine@coe.int**.

Електронна форма заявки розміщена на сайтах:

minregion.gov.ua, slg-coe.org.ua, uaror.org.ua, auc.org.ua, vassr.org.

Заявки, подані на Конкурс, мають бути підписані посадовою особою, уповноваженою представляти орган місцевого самоврядування, та завірені його печаткою.

**Додаткову інформацію з усіх питань Конкурсу можна отримати за тел.:
(044) 303-99-16 (внутрішні: 112; 113; 114); (044) 590-47-76.**